

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360.—
Pe un jumătate an Lei 180.—
Pe 3 luni Lei 100.—

REDACTOR RESPONSABIL:
PAVEL PAVEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 11.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 11

EI ȘI NOI

Ei, trădătorii, au eșit pe ușa din dos, împiedcând prin felonia lor venirea la guvern a unui partid democratic și popular, care cu alegeri libere ar fi lăsat aer curat în pestilența generală și ar fi făcut lumină în afacerile murdare cu banii Statului.

Noi, cei tinerii, am intrat în partidul național pe ușa din față. Am intrat scârbiți de morala ieftină a unor preținși conducători, cari pentru un scaun ministerial și din invidie personală sunt gata să-și vândă prietenii și foștii tovarăși de luptă.

Ei, au dat uitări drumul democrației, călcat de țările apusene; au nesocotit dreptul poporului român la libertate în alegeri și în manifestările sale ordonate; ei se tem de o administrație cinstită, și legi drepte pentru toți.

Noi, credem că Statul român, înghițit prin atâtea jertfe seculare, nu va putea călca alt drum spre propășirea sa, decât acela pe care au înaintat democrațiile apusene, și care a dus la administrație curată, egalitate înaintea legilor, și la alegeri libere.

Noi, știm că situația geografică a Statului nostru nu permite o lungă sfârșiere între forțele reacționare și democratice, fără periclitarea însuși a existenței noastre. Am văzut cum alegeri forțate, abuzuri administrative, și legi votate pentru a fi călcate, au zdruncinat până în temelii autoritatea de Stat.

Noi, vedem cum streinii își bat joc de imoralitatea, care înflorește aici, și auzim cum se pronunță, că poți ajunge tot ce vrei... dacă ai bani.

Înțelegerea, profund patriotică, a situației, din care nu putem eși prin spri-

jinirea unui guvern, compus din transfugi și un partid care nu avea decât 6 deputați în ultimul Parlament, ne-a mănât pe noi, generația mai tineră, să ne raliăm partidului național, care este însuși expresia voinței poporului ardelean.

Ei, cred că prin sprijinirea unui guvern reacționar, lipsit de popularitate, prin alegeri siluite, vor putea îndrepta ceva în treburile Statului. O pot oare face fiind la culte (Goldiș), și ocrotiri sociale (Lupaș)? Pentru că la finanțe (Lapedatu) nu poate nimic schimba din marșruta dată de Vintilă Brătianu! Dar chiar să fie la ministere mai importante, pot oameni cari se zbat să smulgă cu puterea, felonie și excocherie gloriosul steag al partidului național din mâini oneste și încercate, pot fi acei oameni o garanță pentru moralitate și democrație?

Noi știm că progresul științei nu l'au produs bărbații cărora știința le era mai mult scop de îmbogățire;

știm că evoluțiile politice și sociale din diferitele țări, nu le-au provocat bărbații cari au umblat după căpătuială; și știm că nici creștinismul nu s'a lăsat pe pământul întreg cu ajutorul caracterelor de Juda, ci prin cei ce erau pătrunși că credința lor va ferici — precum a și fost — popoarele.

Învățăturile din istorie ne dovedesc, că noi suntem pe calea cea bună, iar ei au răfăcit.

De aceea vom duce lupta, — cu arme potrivite teroarei lor — până la instituirea unui guvern eșit din voința liber exprimată a poporului.

Ghiță Bob

rul acestei țări pămănte pentru a zecea oară; fără să păcătuim împotriva memoriei celor ce s'au jertfit pentru noi?

Nu! Tinerimea din Ardeal nu este capabilă de lașitate morală, căci doar copilăria noastră a fost alintată cu cântece de război și leagănul nostru a fost adesea ciătinat de furtuna luptelor politice ce s'au dat pentru desrobirea acestui pământ.

Iată dar unde să caute cei nedumeriți originea „Chemării tinerimei române“.

Ea n'a fost inițiată de nimeni. Ea a izvorit din sufletele noastre a tuturor în momentul, când cei, cari au dat cu piciorul în caracterul și tradiția Ardealului au agitat cu vehemență stindardul desolidarizării noastre, și au aruncat cu amândouă mâinile fermeții desagregării și învrăjbirii Ardealului.

Nu puteam să ne ascundem ochii cu mâinile la ceace se petrecea în acele zile de grea încercare, de aceea am hotărât cu toții, ca un singur om, să ne

punem stavilă în calea valurilor de demoralizare politică a Ardealului.

Nu suntem mânați nici de sentimente romantice, nici de tainice gânduri revoluționare, ci numai de dorința, de a contribui și noi la dezvoltarea unui proces de purificare politică, pe care nu noi l'am pornit, dar pentru a cărui desăvârșire ne-am angajat să luptăm.

Este acesta un proces natural, impus de împrejurări, a cărui desăvârșire o poți întârzia, dar nici odată nu o poți opri.

„Chemarea tinerimei române“ înseamnă accentuarea și ducerea la bun sfârșit a acestui proces natural. De aceea lupta entuziastă la care s'a angajat tinerimea din Ardeal, va fi încoronată de succes.

În luptă învinge acela, care este încălzit de un mare ideal.

Iar noi cari suntem încălziti în lupta noastră de focul sacru al unei democrații naționale, avem acest ideal.

De aceea noi vom învinge

Streinătatea și guvernul nostru

Nu numai țara noastră, dar și întreaga streinătate s'a așteptat la alt guvern, decât cel pe care ni l'a clocit dl Brătianu et Co.

Toată lumea credea că România va începe să intre în normal, în dezvoltare internă liniștită, prin venirea la putere a unui guvern dorit și iubit de masele poporului.

Acum că acest lucru nu s'a realizat (din motive superioare de... partid și de camarilă), cetiți presa germană, franceză, engleză sau americană și veți vedea ce spun cotidienele din țările unde semnele evoluției sunt urmărite cu atenție, nu ca la noi cu nepăsare și ignorare, o calitate care s'a răzbunat în 1918 chiar într'o duzină de țări, despre noul nostru guvern.

Auzim zicându-se cu glas pretențios: ce ne pasă nouă de streinătate? Foarte mult! Și iată de ce: Ne trebuie bani mulți ca să ne stabilizăm leul, și să-l oprim dela prăbușirea, care a început-o, ca o demnă primire de pe piețele streine făcută guvernului Averescu.

Ne trebuie mulți bani pentru refacerea căilor ferate, și a porturilor; și în sfârșit ne trebuie foarte mulți bani pentru punerea în valoare a bogățiilor noastre, fiindcă altcum murim de foame cu pânea în mână.

Și banii aceștia foarte mulți trebuie să-i primim din streinătate.

Guvernul Averescu a invitat odată capitalul strein să se plaseze la noi. Dl Vintilă Brătianu a repetat cu insistență invitările în decurs de 4 ani; și totuși capitalul strein nu a venit, dar

s'a scris în presa financiară streină: feriți-vă de România:

Ciudată atitudine nu? Dar vă întreb, care dintre cetitori și-ar da banii în grija unei bănci, unde știe că nu sunt nici bine chivernisiți nici bine păziți?

Cetiți presa din țările apusene și veți vedea că nu vor risca nici un ban pentru România, până ce aici nu va fi un guvern eșit din alegeri libere, care nu trebuie să strângă șurubul, ca să nu cadă la alegeri. Și de ce așteaptă financiarii streini în primul rând un guvern indicat de voința poporului? Pentru că știu că numai atunci se va putea pune baza unei epoci de legalitate, și baza unei administrații cinstite, singura garanță că banii lor nu se vor pierde pe veci.

Uitasem — credeți — că guvernul actual are promisiuni de împrumuturi din Italia? Dar dl Mussolini n'are de unde da bani lui Averescu & Muciolini, pentru că și el și-a refăcut industria și agricultura cu capital strein, care numai atunci a venit, când s'a convins că la spatele lui stă majoritatea covârșitoare a poporului italian. Dl Averescu va primi poate împrumut din Italia, care însă va fi suficient numai pentru fondurile electorale și de misiuni speciale.

Trămbițata dragoste a lui Mussolini față de tata Averescu & Muciolini s'a văzut cu ocazia desmințirii italiene a știrii lansate de guvernul nostru, că Italia va ratifica tratatul referitor la Basarabia.

Tempi passati!

TU.

Cum a luat naștere „Chemarea“...

Apelul nostru lansat către tinerimea română din întreaga țară, a dat loc la interpretări foarte diferite. Unii au aplaudat, iar alții au criticat cu patimă și reacredință.

Și noi ca toți luptătorii, am avut dela început prieteni și adversari. Dacă prietenii sunt un stimulent, o încurajare pentru lupta începută, n'am putea spune, că adversarii noștri (foarte puțini la număr de altfel) ar fi un factor dezagregant pentru rândurile noastre.

Nedumerirea celor cari nu vreau să ne înțeleagă, se concentrează deosebi asupra faptului: cum a luat naștere „Chemarea tinerimei române“.

Acest răspuns îl vom da în cele ce urmează.

„Chemarea tinerimei române“ este rezultatul unei adânci și dureroase revolte morale, ce a cuprins pe toți liii

acestui pământ, în acea zi fatală pentru cinstea politică și democrația adevărată, 30 Martie 1926.

Ne-a fost cu neputință să rămănem indiferenți la strigătele de revoltă ce ne veneau după aceea zi, din toate părțile Ardealului, dela intelectual ca și dela țaran, din palatul cel mai frumos al bogatului ca și din cocioaba săracă a țaranului român umilit.

Când acest părint al moșilor și al strămoșilor noștri, a fost umilit și înngenunchiat; când ni s'a tăiat în mod brutal nădejdea unei vieți democratice; când se striga de către cei trei trădători pe toate gamele posibile „salvarea Ardealului“ pentru a-l batjocuri și mai mult, oare era cu putință, ca noi tinerii, să rămănem și pe mai departe cu brațele încrucișate?

Se putea oare să nu sărim în ajuto-

Concentrările — dovadă a slăbiciunii guvernului

„Pe aici nu se trece....”

Guvernul dlui General Averescu trăiește cele mai grele clipe ale scurtei sale vieți. Este vorba de refacerea politică a partidului poporului, măcinat am timpului nemilos petrecut în lagărul ederei opoziții. Chestiunea se pune imperios: a fi sau a nu fi, și cum dl Goga este partizanul hotărât al primei ipoteze, care simbolizează grandomania, orgoliul dulcile speranțe de stăpânire fructuoasă și „copilul suferințelor sale”, dsa după acordul cu minoritățile se va alia și cu dracul ca să ducă la biruință steaua generalului. Intreaga activitate a cabinetului fripturist se mărginește la reorganizarea cadrelor bătute de o degradingoladă fără pereche în istoria politică a țării. Pe aceste ruine nu se poate clădi nici chiar cu ajutorul masivilor stâlpi ai fripturiștilor (triumviratul Lepădatu — Goldiș — Lupăș), nici cu concursul vrăjitoarelor consultate la miezul nopții sau a științelor oculte din bucătăria politică averescano-liberale — își zice desigur dl Goga — și atunci s'a ajuns la singura idee mântuitoare: concentrările. Cântărețul desrobirei Ardealului, (ieri) și călăul lui, (astăzi) și-a asvârlit disprețitor harpa, incingându-și sabia de foc și împănându-se cu pene de cocoș. Iată-l pe „biciul lui Dumnezeu” sau jandarmul detestat, simbol al subjugării noastre milenare, sau pe Rinaldo-Rinaldini dacă vreți. Numai un pas de la comedie la tragicomedie, numai o nuanță între geniu și nebun. Dai pentru că dl Goga a declarat-o unu, personagiu politic demn de toată încrederea, că numai aceia vor străbate la urne pe care-i agreează acest șef suprem al celor ce au făcut ca Iuda, iar la din contra îi va trimite la urnele strămoșilor. Torente de sânge foc și văpaie, lupte de baricadă, arene sângerând se proiectează în viziunea poe-

tică a sârmanului Nerone, tot atâtea efecte puternice, cari să facă să-i cânte din nou harpa amuțită... Ce splendid spectacol! Ce poem superb va cloci cu acest prilej desmerdatul muzelor, aliatul zeilor războinici și răzunători și aliatul lui Satana. Adevăr, numai sceptorul îi mai lipsește și iată-l travestit în Rigoletto. Când cu limba, când cu harpa, când cu pumnalul, de ce nu și cu baionetele... Toate mijloacele machiavelistice, întreg arsenalul josnicilor arme politice sunt aruncate în luptă pentru silirea sufragiului universal întru izbânda celui mai subred guvern din toate vremurile. Mii de brațe luate dela vetele lor în toiu muncii agricole; milioane cheltuite pentru finanțarea farsei electorale: acesta să fie oare programul de sanare economică? Oare nu-și dă seama guvernul în ora 12-a de efectul ridicolului joc de-a concentrarea cea mai zdrobitoare dovadă a lipsei de popularitate și a slăbiciunii, oare dl General Averescu nu știe că sabia are două tășuri și că armele îndreptate spre pieptul democrației se pot întoarce spre autorii acestui spectacol rușinos.

Ce perfidă provocare la adresa țării, ce palmă aplicată libertății poporului de a-și trimite în Parlament reprezentanții lui firești. Tocmai de aceea, cetățeni electori, unde veți vedea inscripția prohibitivă: „Pe aici nu se trece....” sau veți simți efectul acestui brutal aviz, să știți că pe acolo duce calea dreaptă spre triumf și glorie; spre adevărata democrație. În mâna voastră este cheia spre această măreață cetate, și de felul cum veți ști să învingeți obstacolele depinde biruința finală, întronarea eternă a cinstei și legalității, soarta voastră și a țării. Până atunci îi strigăm Tie, preamărite, Nerone: Grijă de pretorienii.

I. Gruia.

Găinărie politică

Cea mai nouă găinărie politică a dlui ministru O. Goga este strângerea aderenților.

„Biruința” ziarul oficial a dlui Goga după ce, pe semne să epuiza-se cu publicarea aderenților intelectuali, în numărul din urmă publică scrisori de adeziuni colective a țărănilor.

Sub simulacru acestor simple declarații neobligatoare și neserioase se urmărește intimidarea celor slabi de credință și celor tentați de mirosul fripturii, — dar rezultatul este cu mult mai grav, decât cum își dau seama acei mulți anonimi, pionii acestui prozelitism politic și mai ales chiar își dă seama șeful lor dl Goga.

Această năpustire asupra satelor ca prin fel și fel de promisiuni, ce niciodată nu se vor realiza, să se stoarcă prin iscălitură dela bietul țărănu: adărea la „înaltele principii politice” partidului averescan, concretizează cel mai obscen tablou de conurperea a sufletelor credule, cea mai adâncă imoralitate prin vânătoare hărăpărească după oameni, cea mai mare perfidie politică.

Infecțiunea, prin emisari cu suflete cangrenate de molima parvenirii, are ca prim efect resturnarea liniștii a bunei înțelegeri dintre locuitorii aceleiaș comune; această răscolire a patimilor potolite, sămănarea urei și a vrajbei, nici decum nu duce la câștigarea aderenților mult doriți, ci mai degrabă duce la bolșevizarea țării.

Oamenii imorali, cari în urma corupției morale stau sub boicotul social, ceata transfugilor, a celor dornici de căpătuială — erijați prin mentalitatea politică obscură a dlui Goga în

tribuna poporului, deschid și largesc prăpăstii adânci în masa țărănimei ardelenice și turbură liniștea satelor — unde fierbe și măchnește o adâncă nemulțumire pentru nedreptățile suferite de 8 ani din partea democrațiilor ipocrite a diferitelor regimuri.

Intristat de acest tablou obscen și imoral am întrebât pe unul din cei de frunte dintre semnatarii așa-or fel de adeziuni, ce l-a îndemnat să dea astfel de declarații. Și țărănu cinstit și sincer îmi spuse:

„Iată, domnule, oamenii ăștia, în cari noi nu am crezut niciodată și nici azi nu credem, zilnic umblă pe capul nostru să le dăm astfel de scrisori. Dar și noi știm, că asta nu-l votare și să ne scăpăm de ei odată le dăm. Tot așa voturi să le deie lor Dzeu, — doar nu crezi, să facem de rușine Ardealul, chiar noi cari și pe vremuri mai grele, — când trebuia să spul cu gura numele candidatului pe care-l votezi, înaintea solgăbrăului, — am votat cu credință pentru candidații partidului național, și atunci pentru asta ni-se putea face mult rău. Nu! Nu-ți fie frică domnule. Noi nu trădăm Ardealul, ca domnii ceia!”

Denunțăm opiniei publice să știe că întreaga mascaradă a adeziunilor colective este o găinărie politică.

Goana nebună după aderenți nu-și are rezultatul dorit, — căci mirosul „blidului de linte și a fripturii” desmetecesc țărănimea.

Intreaga mascaradă gogistă este numai pentru a întări o ficțiune — partidul averescan, cu o alta ficțiune — câștigarea aderenților.

Miniștrii fripturiști în satele lor

— Poporul nu-și schimbă „chepeneagul” —

Indată după depunerea jurământului, proaspătul ministru al Ocrotirilor sociale a plecat în comuna Săliște, fost a sa parohie. Prietenii l'au primit cu destul alaiu, dar poporeni indată l'au și tras la răspundere, că de ce a părăsit partidul național. După câteva explicații date de fostul părinte, cari însă nu au mulțumit pe țărăni adunați, aceștia i-au spus: „Până acum te-am urmat, dar acum, când te-ai schimbat, nu știm cum o mai fi”.

Și timidul nepotel Dragomir a fost în satul său natal pentru a-l cuceri de partea lui Goldiș.

Dar chiar vărul său îi spune: „Ce ai făcut tu, treaba ta, dar noi nu mer-

gem cu tine, noi ținem tot cu ai noștri.”

Și dl Dragomir a înghițit în sec. Alt nepot al înțeleptului Goldiș, ambasadorul Savu, s'a dus împreună cu nepotul Silviu în comuna sa — Pian — să-și asigure aderenții. Și acolo au primit dela rudele și consătenii lor tot cam acelaș răspuns: „noi nu ne schimbăm chepeneagul, noi rămânem ce am fost”. La asta fripturistul Savu zise cu mare amplomb de diplomat: „Vezi Silviu, ț-am spus eu, așa-s oamenii ăștia”.

Iată cum poporul a-l cărui bun simț îl pot invidia mulți fripturiști, dă învățuri de cinste politică celor ce pentru un blid de linte s'au făcut trădători ai intereselor poporului.

Pentru dl Goldiș, regăteanu' e ploșniță

Intr'un recent discurs „lămuritor” ținut într'unul din orașele Ardealului se zice că dl V. Goldiș, și-a exprimat marea și nemărginita sa iubire față de frații noștri cu următoarea caracterizare a „regăteanului”: „Regăteanu este o ploșniță, pe care dacă o strivești pute, iar dacă o lași să trăiască, te pișcă”. Frumos, sublim, poetic și mai ales „politic”. Nu-i așa „nepoate” Silviu Dragomir, dta nu găsești nimic „vulgar” în această caracterizare a ministrului fripturist, decât doar o tactică de „un oportunism vulgar” pentru reușita campaniei electorale în Ardeal?

Tot acest V. Goldiș, a declarat dlui profesor Pușcă din Sălaj, că „atâta vreme, cât eu voi fi ministru, nici o pasăre din vechiul Regat nu va trece Carpații”.

Și când te gândești că aceiași domni împotriva partidului național tocmai pe acest motiv duc o campanie — zic ei — de exterminare! Acum rămâne să vedem atitudinea ce va lua-o „Domnul Notar dela interne” Octavian Muciolini, față de colegul dsale dlui guvern.

Se prea poate că în loc să-l cuprindă revolta, îl va îmbrățișa pe „Lați baci” cu efuziune, în semn de frățescă înțelegere...

CARPE DIEM!

Idila moașelor.

Popa Lupăș din Săliște
Mărunțel și pipărăț,
Care pân'acum tăcuse
In hrisoave îngropat,

Dintr'odat' în lumea mare
Razna-buzna, a intrat,
(Și a provocat uimire
Cu glasul-i pițigătat).

Iară tata Averescu
De-și surd nițel, se spune
Când îi auzi „băsada”
Îi și puse gânduri bune.

El la popa din Săliște
Își trimise-n grabă pajul
Care cu îndemănare
Și desăvârși tapojul:

Scoase despre popă vorbă
Că-i meșter în deochiat:
Și la sănătatea țării
Îl făcu ministru 'ndat'!

Și i-a dat în grije moașe
Comunale, județene
Cu ochi negri și albaștri
Și prostuțe și viclene.

Iară popa — ca om sfânt
Toate la el le-a chemat,
Și cu glas de mierlă chioară
Cam așa le-a cuvântat:

„Moașelor, eu peste voi
Ca ministru am fost pus,
Deci vă rog, să fiți supuse
Căci de-acuma-s eu, dînsus!”

Voi ca moașe conștiente
Sfaturile să-mi urmați,

Și de sarcinile voastre
Cu râvnă să vă scăpați”.

Moașele în cor răspuns-au
Și i-au promis ascultare,
Bucuroase, că de ele
Averescu grijă are.

Post scriptum.

Iar cum trau-i efemer
(Și cum omul nu-i de fer)
Popa noș', în minister
Viețuește cași-n cer.

(Desmintirea o desfidem
Căci deviza-i: Carpe diem.)

Silviu Friptomir
profesor la facultatea
moașelor istorice.

„Simplificare”

Foaia averescănilor, aparută la Cluj după ploaia banilor din sacul statului și punga poporului, scrie că situația politică s'a simplificat; nu mai sunt decât 3 partide: al lor, cel liberal și cel țărănesc.

Le iertăm, că ne-o uitat pe noi, pe partidul național, pentru că omul bucuros uită ce nu-i place. Noi le vom arăta în alegeri țaria noastră. Dar nu înțelegem cum de pot trece cu vederea peste „partidul național” al trădătorilor, mulțumită cărora sug azi din banii statului? De acel partid, nici un cuvânt în ziarul „Biruința”.

Tot va fi adevărat că trădătorii își zic partid național numai până după alegeri, când vor trebui să între în partidul ghineralui Averescu. Stan Păcală.

Înțelegerea național-țărănistă.

Situația politică a țării s'a limpezit pe deplin. Acordul dintre cele două partide democratice, național și țărănesc s'a încheiat. Intrigăria guvernului de a le despărți a dat faliment. Înfrățirea noului front democratic va însemna fără îndoială un nou triumf strălucit al cinstei și sincerității politice.

Acordul încheiat înseamnă înălțarea claselor producătoare la treapta pe care o merită — și va însemna fără îndoială prăbușirea unui guvern, venit în fruntea țării prin sfidarea voinței poporului.

Nicăiri pe lume, nici într-o țară de pe globul pământului nu s'ar fi tolerat dela început asemenea ticăloșie.

Avem speranța însă, că domnia bunului plac de astădată va fi mai scurtă decât se crede.

Infrățirea celor două partide democratice a fost salutăată de toată lumea cu multă satisfacție și masele poporului desconsiderate atât de liberali, cât și de averescani, vor ști da în ziua de 25 Maiu cea mai superbă luptă pentru a înălțura din fruntea țării un guvern, care este o adevărată pacoste. Țărani și toți ceilalți cetățenii ai țării nu vă lăsați amăgiți de oamenii necinstiți, ci vă dați toate voturile voastre partidului național și țărănesc, singurele cari luptă pentru binele vostru.

Votați semnul unirei lor: un cerc ○.

Averescanii alungați de către țărani români

Banchet al cărui preț trebuie să-l plătească sătenii — în întreg Ardealul nici picior de averescan nu este — Dl O. Prie e foarte rușinat de ceea ce face

Oamenii dlui „gheneral” Averescu au început de mult propaganda. În toate satele pe unde au fost însă, țărani deștepti din Ardeal nu le-au făcut nici o primire, n'au stat de vorbă cu ei, ba în unele sate, țărani iau fugărit din satele lor. Lucrurile pe noi nu ne minunează din capul locului, că doar noi știm, că în anul 1922 acest gheneral bătrân și neputincios câte rele a făcut satelor și întregii noastre țări iubite.

Generalul Averescu a omorât țărani

Apoi mai este un rău mare. Cel mai mare dintre toate, pe care oamenii cu minte din Ardeal nu-l pot uita, căci tare îi doare, când știu, că 11 mii de frați de a lor au fost împușcați, de acest om bătrân fără suflet. Știți voi, frați țărani că în anul 1907, poporul necăjit și apăsător cerut să li-se croiască și lor o soartă mai bună. Toți au strigat dați-ne dreptate și pământ, că doar noi apărăm hotarele acestei țări, și noi purtăm povarile țării, dar n'au fost auziți de nimeni!

Au răbdat bieții săteni cât au putut, dar când n'au mai putut, ce să facă: s'au răscolit.

Atunci duhul necurat din România, dl Ion Brătianu a trimis între țărani pe cel mai fără inimă om, să facă pace, pe dl Averescu. Acesta în loc de pace și pâine le-a dat gloanțe de pușcă la toți, câți erau pe acolo. Și îndată 11 mii de cruci s'au ridicat, 11 mii de familii au rămas pe drumuri și multe multe mii de copii au rămas fără părinți și fără ajutor, iar mii de oameni au fost băgați la ocnă de unde nici azi n'au eșit.

A fost o jale mare atunci în toată țara.

De atunci țărani din vechea țară, din Regatul vechi îl tare urăsc pe acest domn general Averescu și pe oamenii lui și nici într'un sat nu-l primesc, ci-l bat cu pietriș și cu ouă elocite.

Asta a fost acum 19 ani. De atunci generalul e neputincios, dar și astăzi tot așa iubește el pe țărani, căci doară d'voastră știți tare bine frați țărani, că lupul își schimbă părul dar năravul nu.

Oamenii dlui general și azi mănă din banii țărănilor

Acum dacă am început să scriu rândurile astea către voi m'am gândit să vă spun și alte lucruri, tare urâte. Acum vr'o câteva zile, a plecat domnul Octavian Prie un om-tare viclean pe la Șarmașul-mare, cu popa Curea și Dăianu, toți coade de topor din Ardeal de ai dlui general Averescu. Ei ziceau în acel sat, că sunt din partidul poporului și cereau ca țărani să voteze cu ei. Atunci un țaran cu minte i-a întrebat, că de ce în 1907 generalul a împușcat pe țărani săraci, de ce în 1922 când a fost la putere a jefuit țara, și de ce țărani sunt bătuți când cutează să-și ceară dreptul lor?

Dl O. Prie nu a știut ce să zică și a tăcut rușinat. Atunci țărani cari erau la țarg acolo au strigat cu toții, „jos cu Averescu, care ne-a omorât frații și ne-a jefuit țara”, și n'au vrut să mai asculte ce vorbesc trimișii dlui general Averescu ci iau fugărit din sat.

Atunci domnii ăștia fără rușine s'au dus la crășma din sat și au băut și mâncat pentru două mii lei, până ce s'au îmbătat bine cu toții, apoi au spus, că banii ăștia trebuie să-i plătească satul. Țărani însă au făcut arătare și au spus, dupăcum trebuie, că ei nu plătesc, ci să plătească cine o băut și mâncat.

În Șarmașul-mare nimeni nu-i averescan

Încă un lucru am să vă spun astăzi. În Șarmașul-mare, tot acest domn Prie, a vrut să ademenească pe oameni cu posturi (oficii) înalte și a zis, că va face din țărani un domn mare, care s'a numi: Comisar al Câmpiei. Și a

arătat cu degetul pe un țaran, zicându-i: Tu vei fi comisar al Câmpiei!

Țaranul cuminte însă a spus: nu domnule Prie, nu vreau să fiu sluga d-voastră. Și apoi să mai știi domnule Prie, și-i spune asta și d-lui gheneral Averescu, că țaranul din Ardeal nu-și vinde sufletul pentru nimic. Noi rămânem credincioși numai partidului național a d-lui Maniu și Vaida, că doar noi am crescut alături de ei și toate durerile noastre numai partidul național le știe și numai el e în stare să le aline.

Țărani atunci au strigat cu toții cu glas tare: „trăiască partidul național și conducătorii Maniu și Vaida”.

Averescanii cu grele păcate pe suflet au plecat acasă ca plouați.

În toate satele averescanii care-și zic și partidul poporului, sunt alungați de țărani. Păcatele din 1907, nu se uită și amintirea celor 11 mii de oameni omorâți de domnul Averescu, nu poate să îngăduiască nimănui în această țară să voteze cu partidul averescan.

Și nici nu va vota nimeni!

Petre Bradu

Ce scriu ziarele despre guvernul de azi

Lăsăm să urmeze aici păreriile mai multor gazete asupra noului guvern dela cârma țării, ca sătenii să vadă că toată lumea e contra lui, bineînțeles afară de cei plătiți cu bani grei să-l laude.

Iată păreriile gazetelor:

Țărănismul

Ziarul „Țărănismul” al partidului țărănesc, scrie sub titlul „Noul guvern” următoarele

„Guvernul liberal plecând, a făcut tot ce i a fost cu putință, pentru a lăsa ca urmaș un guvern care să nu schimbe nimic din ceea ce a făcut el, care să nu-l schimbe așezămintele economice întemeiate de el, nici me odelile sale de lucru. Într'un cuvânt, guvernul liberal a voit ca după plecarea sa guvernul ce vine să fie tot un guvern liberal; și a reușit.

Nu s'a schimbat nimic în țară. Averescanii, după cum zic învățații lor, sunt neoliberali, adică liberali noi. Guvernul averescan a jurat, înainte de a veni, că nu va schimba nimic și va duce mai departe tot așa cum a primit, guvernarea liberală.

Mai mult, guvernul averescan s'a învoit să ducă mai departe stările economice de astăzi. Va lăsa deci leul să coboare, viața să se s'umpească, căile ferate să se ruineze și țara să sărăcească, fiindcă asta a fost politica economică a liberalilor și dacă averescanii vor duce-o mai departe nu este îndolală asupra urmărilor.

Guvernul averescan orcum, este un guvern liberal de rezervă, un guvern care ține loc pe scurt timp guvernului liberal adevărat.

Dacă poporul a fost mulțumit cu guvernul liberal și dacă vrea ca el să se întoarcă cât de curând, nu are decât să voteze cu partidul poporului al dlui general Averescu.”

Manchester Guardian

Marele ziar din Anglia care poartă titlul de sus scrie în numărul său dela 3 Aprilie cele ce urmează sub titlul „Clocitul de cabinet (guvern) în România”:

„Sunt chiar 4 ani de când a fost chemat dl Brătianu la putere, cu toate că avea numai 6 reprezentanți în parlament. Acuma guvernul a fost încredințat generalului Averescu, care s'a distins în ultimii doi ani numai prin faptul că a pierdut toate alegerile, la care a pus candidați cu toate că în unele cazuri guvernul a stat la o parte și i-a dat sprijinul său, intenționând să deoace adevărata opoziție. În cazul dlui Brătianu a fost cel puțin scuza că avea cadre experimentate, și se aștepta dela el că va da o administrație solidă, care ar fi dat țării posibilitatea să profite de considerabilele sale resurse (bogății) economice. Aceste speranțe au fost curând înșelate. În cursul lungei sale guvernări valuta României a scăzut cu încă 100%, și dl Brătianu lasă întreaga viață economică a Statu-

lui într'o stare lamentabilă (de plâns). Și cu cât mai proastă va deveni balanța (cumpăna) comercială, când, la egală lipsă de popularitate, noul guvern întrece pe cel vechiu numai prin o lipsă și mai mare de personal (oameni) și experiență administrativă?

Cauza aparentă (de ochii lumii) pentru favorul dăruit generalului Averescu, este insuccesul celor două principale partide de opoziție de-a forma o coaliție de colaborare. Ambele, partide național și cel țărănesc, se bucură de un adevărat sprijin popular, și ar fi un lucru admirabil dacă și-ar putea unii forțele spre binele țării.”

Iată că și în Anglia știe lumea cât plătește guvernul lui Averescu, și de câtă cinste se bucură partidul național și cel țărănesc și în fața străinătății.

Acum când aceste partide merg unite în alegeri să trântescă guvernul, toată lumea trebuie să voteze semnul lor unit care este un cerc, ceea ce înseamnă că oamenii de cinste au făcut cerc ca să pornească la luptă pe viață și pe moarte pentru a aduce odată un guvern care să țină nu la fripturi, ci la binele poporului necăjit.

E c'am schioapă asemănarea ex-părinte Lupaș!

La întrunirea din Cluj a celor 7, cari nu cutează să spule pe față că au trecut la averescani, și încearcă să fure numele partidului național, a comparat fostul protopop din Seliște, trădarea lor cu eșirea din pasivitate a vajnicului luptător Aurel Vlad în 1905.

E c'am schioapă comparația, și îi recomandăm actualului ministru peste doftori și babe să citească pe învățatul Lessing ca să le nimerescă mai bine.

Dl Aurel Vlad a eșit în 1905 din pasivitate, fiind de aceeași părere toți tinerii partidului național. Activitatea de atunci a trezit conștiința națională și a oțelit forțele de luptă ale poporului român din Ardeal.

De atunci până azi, și așa va fi și în viitor, partidul național nu a mai fost în pasivitate: el a făcut unirea cu ceilalți frați, a dat primul guvern ales de masele populare în alegeri libere, și a apărât 6 ani de-arădului drepturile poporului în contra urgiei averescăne și liberale. În lunile din urmă a bătu guvernul liberal în alegerile Camerilor agricole și comunale. Asta-i pasivitate?

Dar care-i activitatea dumnealor? Să fii activ înseamnă să nu stai pe loc. E — trădătorii — nu au stat pe loc, pentru că muerile lor au vrut haine scumpe și automobile; iar ei, bărbații, vreau slujbe înalte și afaceri grase. Ei zic că să lupți pentru binele poporului și alegeri libere este pasivitate, și activitate este numai îmbogățirea lor, care nu are de grijă de trebuințele celor mulți — a poporului.

Care va fi friptura dlui Ghibu?

O întrebare pasionantă, care va fi friptura dlui Onisifor Ghibu?

Celebrul cronicar muzical al Clujului, care dispune de cele mai ditirambice expresii de apreciere muzicală, se știe că după ce a luat parte la ședința comitetului de 100 al partidului național, a făcut un salto mortale direct între fruntașii partidului fripturist.

În această calitate s'a apucat să-și apere noul stăpân, cu orice mijloace, nerefuzând nici minciuna (dl Ghibu a anunțat întâiu ieșirea dlui T. Brediceanu din partidul național, care s'a dovedit apoi scornitură de rea credință.)

Ardoarea cu care s'a pus în serviciul fripturiștilor a accentuat curiozitatea celor ce întrebau, care-i va fi friptura?

Curiositatea persistă încă, dar secondată de o îndoială vagă. Anume după faptul că de aproape 2 săptămâni n'a mai publicat nimic în „Prăbușirea”, unii cred

că s'a ars, adică neobținând friptura, a trecut în tabăra arșiștilor.

Dar aceștia se înșeală. Dl Ghibu nu a fost *gratis* la București cu ocazia schimbării guvernului, căci el gratis nici laude la adresa sa nu scrie.

Faptul că nu și-a luat încă în primire friptura se explică numai prin apetitul lui prea mare. Imediat ce și-l va reduce îl vom vedea sau secretar general sau de Stat s'au cine știe ce apostol în Basarabia, sau poate simplu spectator entusiast al spectacolelor Operei Clujene aplaudând o nouă (și totuși veche) stea, ce se zice că e pe cale să răsară între culisele acestei instituții.

O, aceasta ar fi cea mai delicioasă friptură pentru dl Ghibu, bineînțeles dacă în același timp coloanele ziarelor îi vor fi deschise pentru cronicile muzicale scrise cu absolută obiectivitate științifică.

Dar să așteptăm puțin!

Datoria noastră: la munca

Jertfele imense, aduse de întreg poporul român, pentru realizarea visului național, trebuie răsplătite prin noi așezări politice, în cari fiecare regiune să înceapă o viață nouă, întocmită după noile recerințe de țării unite; pe altarul căreia și-au jertfit viața sutele de mii de eroi și martiri.

Ne găsim încă în cea mai febrilă pregătire pentru ziua de mâine. Țara întreagă geme înăbușită și așteaptă să se înceapă o eră nouă în ce privește sistemul de conducere a vieții de Stat.

Întreaga viață politică se găsește într-o continuă frământare, care se zbate de șapte ani de zile și poate că va dăinui încă multă vreme, până ce se va ajunge la o platformă reală, sănătoasă și binecuvântată.

Cele mai vitale interese ale unor grupări politice s'au lovit în cap cu interesele altor grupări, și întotdeauna când nu s'a ajuns la compromisul, care să aducă grupările la preluarea așa numitei „puteri”, s'au iscat desbinări. Nemulțumiții situații au făcut disidențe, cu scopul de a deveni dintr'o dată stăpâni situații ciolanelor. Este firesc lucru, că golani să fie influențați de mirosul fripturilor, pe cari la pregătesc cu atâta dibăcie — de buni bucătari — fripturiștii.

Țara trăind și acționând în directă legătură cu întreaga activitate politică a diferitelor partide, este firesc lucru să-și seamă de toate înfățișările luptei și a metodelor pe care le aplică, pentru a-și forma ea însăși o idee despre mijloacele necesare la caz de acționare.

Poporul fiind factorul hotărâtor în determinarea evenimentelor politice, prin votul ce-l exercită, își poate lua dreptul de acționă după bunul său plac și trimite în Casa Țării pe adevărații luptători ai neamului.

Pretutindeni însă, pare a se accentua o năzuință destul de clară, și anume aceea a se lichida în mod grabnic cu politica trecutului, pentru ca partidele democratice să pornească la adevărată muncă creatoare, constructivă și pozitivă.

După o perioadă de luptă politică, plină de sbucium și suferință s'a ajuns la ideea formării unui bloc puternic al democrației românești.

Partidul care a luat asupra sa această mare operă politico-națională, a fost

„partidul național” din Ardeal. Înțelegând sarcina grea ce-l așteaptă în conducerea vieții statului român, și-a întins mâna frățescă în mod demn și cinstit tuturor grupărilor politice democratice.

La mâna salvatoare a dlui Iuliu Maniu au răspuns mai multe grupuri democratice din vechea Țară primind conlucrarea.

Toate sufletele curat românești din întreaga țară au văzut în această unire de forțe desrobirea complectă a popoului român.

S'a ajuns la rezultate foarte frumoase, dovadă alegerile agricole și falimentul politicii liberale.

Când însă a sunat ciasul decisiv s'a aflat indivizi, cari au trădat această mare operă națională părăsindu-și rândurile de luptă.

Acești oportuniști lăpădându-și ideile anterioare, au devenit într'o noapte salvatorii situației, dând cu noroi în izvorul din care s'au adăpat până acum.

Și iată opera lor: pe când partidul național lucră din toate puterile pentru unificarea sufletească a întregului popor român, ei au devenit dintr'odată mari „regionaliști” trimbițând dealungul și latul Ardealului „Ardealul pentru Ardeleni”.

Ori cine le crede lor, aceasta manevră electorală? În Ardeal nimeni! Și poate, că chiar nici aceia, cari se trudesc cu mare dibăcie să ne propage în suflete aceasta veche lozincă.

Noi nu voim regionalism, voim unire frățescă cu toată suflarea românească democratică.

Tocmai pentru a evita pentru viitor o altă asemenea intervențiune zguduitoare, opera trădătorilor este combătută cu mare scârbă și indignare de întreg poporul român din Ardeal.

Decât să se facă numai ceva nesuficient, decât să se prelungească iarăși din nou dănuirea acestor stări periculoase, dorim mai bine să nu se facă nimic, pentru a accelera mai mult o nouă criză, care să fie apoi în stare a convinge și pe aceia, cari nu s'au putut convinge încă deajuns.

Nouă nu ne trebuie miniștri, cu sau fără portofolii, ci avem nevoie de principii, schimbare de sistem, de legalitate și dreptate, de o bună și cinstită administrație, de o viață economică

productivă! Nu mai voim să fim amăgiți de aventuriști politici. Țara românească nu mai poate fi un laborator de experimentări politice ale transfugilor din diferite partide.

Dorim și pretindem o guvernare adevărată democratică, venită la putere prin voința poporului.

Singurul partid care ne asigură această guvernare, acel care va întrona

în această țară legalitatea, cinstea și dreptatea, este „Partidul Național”. Fruntașii lui trecuți prin atâtea lupte grele, cari n'au tradat nici în trecut și nu vor trada nici de aci încolo steagul, partidul, ne sunt garanții suficiente, că vor duce steagul partidului la izbândă dorită de întreg poporul român.

La muncă deci cu toții în jurul Partidului Național.

FRIPTURI

Programul congresului fripturiștilor din 2 Mai 1926.

1. Dl Tăslăuanu va ține o conferință despre punerea în practică a științelor fripturiste, experimentate de d-sa în decursul primei guvernări a Partidului Poporului.

2. Dl Lepădatu va confera despre schimbul coroanei în lei și transformarea leului gol în ciolan aur.

3. Dl Goldiș va vorbi despre doctrina trădătorilor politici și rentabilitatea ei.

4. Dl părinte Lupaș despre aportul politic al moșelor.

5. Dl Petre Groza va combate reforma tinerilor turci prin care s'au desființat haremurile.

6. Dl S. Dragomir va expune teoria politică a solidarității nepoților.

7. Dl Prie va refera despre soarta jalbelor adunate în calitate de „gubernator” al Ardealului.

8. Dl Ciortea despre urmările nefaste ale călcării jurământului.

9. Dl Conte Bethlen va vorbi despre regresul „ideii naționale în marș” și progresul democrației românești.

10. Programul politic se va termina cu un concert sentimental dat de d-nii Ghibu și Pora în folosul Casei învățătorilor.

11. Iar de adio dl Dăianu aducând salutul partidului poporului va pupa pe fiecare fripturist în... parte.

12. Excursie la mormântul lui Mihai Viteazul, unde dl Goldiș va citi pasagiul despre Mihai Viteazul din cartea d-sale: „Istoria patriei maghiare”.

„Inceputul” de destrămare

De o lună de zile ziaarele guvernului scriu despre destrămarea partidului național. Intre ele „Prăbușirea” averescană dădea acest lucru drept un fapt consumat.

Și totuși, ieri aceiași „Prăbușire” vestește „Inceputul de destrămare” al acestui partid.

În definitiv cum stăm? S'a destrămat, sau începe numai să se destrame? Ori poate recunoașteți și dv. că vi s'a înfundat cu „știrile politice”?

Dl Silviu Dragomir nu mai scrie

D Silviu Dragomir nepotul candid, senin și roșcovan al dlui Goldiș în întâiul număr al „Prăbușirii” debutase cu brio. Articolul său a format subiectul de haz al Clujului timp de cel puțin o săptămână. Cetitorii noștri au putut constata umorul distins al d-sale din speciemele reproduse aci rândul trecut Din aceste motive ne așteptăm să-l vedem continuând.

Dar dsa a încetat brusc cu publicarea prozei politico-umoristice.

Ne muncește gândul: de ce? Să-i fi revenit oare bunul simț sau a căpătat instrucții dela centru să înceteze cu „apărarea” transfugilor, că-i compromite definitiv cu un a doilea articol?

E mister.

„Domnul Ministru de interne” piesă politică în 3 acte de Octavian Goga

Se știe că fostul poet al pătimirii naționale a scris o piesă (Domnul Notar) în care eternizează sălbătăciile alegerilor ungu-rești.

Acuma lucrează Goga Muciolini la punerea în scenă a alegerilor sale proprii, cu cele mai variate sălbătăcii și terori. Ni se spune că pe lângă forțamentele lui Goga — Muciolini, abuzurile ungu-rești au fost floare la urechie. J. S. P.

Cursuri pentru perfecționarea prefectilor

Suntem informați, că în curând va avea loc în orașul nostru deschiderea solemnă a cursurilor de vară pentru prefectii de județe și de poliție. Cursurile vor fi predate de către dl N. Bănescu profesor de bizantinologie la Universitatea din Cluj, care va ține un ciclu de prelegeri, pentru prefectii, cari nu-și cunosc atribuțiunile și nu știu unde li se limitează competența administrativă. Primul care s'a înscris la aceste cursuri, este dl M. Căluștu de curând încalcat pe scaunul prefecturii județului Cluj. Dsa va audia conferințele acestui profesor de mai sus, care va binevoi să-i explice, pe înțelesul tuturor legea pentru reforma administrativă, în deosebi art. 273—274. Dl M. Căluștu a mai audiat asemenea cursuri, fiind însă codaș la „școală” și mai ales nefiind încă atunci prefect, a rămas să-și completeze cunoștințele ulterior.

Al doilea care s'a înscris la aceste cursuri este prefectul poliției dl O. Gritta, care va lua cursuri dela un moralist nedesignat încă, asupra „adevărurilor eterne” pe care dsa până aci nu le-a cunoscut. Ținuta d-sale prin urmare față de diferiții cetățeni ai acestui oraș este scuzabilă, întrucât dacă a spus uneori lucruri neadevurate, le-a spus în buna credință că e crezut.

Dl Andreescu, directorul poliției vroind să se înscrie și dsa la aceste cursuri, a fost respins la examenul de primire, întrucât nu se poate ca la poliție și șeful și subșeful să spună adevărul.

Dela „Chemarea”

Toată corespondența și adeziunile ce se trimit dlui dr. E. Pop, rugăm să se trimită recomandat, întrucât acte de adeziune anunțate telegrafic și transmise prin poștă nu ne mai sosesc.

Interceptarea scrisorilor și a telegramelor e doar un obicei al pământului.

— Primele două exemplare din Nr. 1 al ziarului nostru au fost cumpărate cu câte UNA SUTĂ LEI de dnii Al. Aciu f. senator și Al. Berban protopop.